

Litt meir om perlefisket i Audna

Da *Sergio J. Leland* haver ved Hæendes Majestæts Dronningens Perle-Fangst i Christiansands Stift tiend udi // Mar, og udi samme Tieneste haver alle Tider, i Folge den af ham aflagde Sed, opført sig ærlig, troe og flittig; Saa gives ham herved paa Forlangende sin Dimissien fra samme Tieneste, og bliver han for Eftertiden deelagtig udi de Friheder som andre af Kongelig Tieneste affærdigede Undersaatter nyde.

Undal 25 Maj 1777
M. Kierulf

Dette diplomet fikk Torgeir Guttormsen da han sluttet av som perlefisker i Audna

Onsdag 25 mai i år hadde vi eit stykke i Lindesnes om «perlefisket i Audnaelva». Vi har fått ein del reaksjonar frå lesarane om dette. Fleire synes det er ille at denne perlemuslingen er heilt utdødd i vassdraget, og foreslår å flytta hit ein del frå elver i Rogaland der denne vistnok ennå er å finna. Men dette vil nok vera til liten nytte så lenge kalkhaldet i vannet er så lite. Truleg er nå PH verdien så låg i ytre delen av elva at det går mot grensa for det lakserogna og småyngelen tåler. Så perlemuslingene må nok avskrivast og feiast over til historia. Men historia er vi vist ikkje ferdig med. Det er ein som kan fortelja at presten Kjerulf i Valle i Sor-

Jeg skriver til dig i din barnlige Alder, da du endnu ikke kan læse; men jeg har det Haab til Gud, at du skal blive stor og saaledes engang læse, hvad jeg her skriver. — I forbindelse med denne min Skrivelse fremsender jeg en liden Fadder-gave, en Ring, som jeg jo gjerne ønskede kunde været smukkere. Ved at betragte den vil du erfare, at den har en inskription, Gal. 3.27. der taler til dig om, at du er døbt til Christum Jesum, iført dig Jesum. Hvad dette vil sige at iføre dig Jesum, vil din kjære Fader nærmere forklare dig. I denne ring har jeg ladet indfatte en perle, der er fisket i Undal. Denne Perle vil da minde dig om Undal og saaledes ogsaa om Vigmostad, hvor der ogsaa er et

vi alle skulle stunde, da Jesus sammenligner Himmeriges Rige med en Perle, Math. 13. Lev nu altid vel, kjære Gustava, og bed for mig og alle mine kjære, at vi altid tro maa være, og, om vi end her adskilles, engang samles i Guds Rige, hvor der er Retfærdighed, Fred og glæde. Rom. 14, 17.

Dit Daabsvidne

M. Kierulf.»

Så har vi fenge eit brev frå ein utflytta Vigmostadmann Georg Løland som er lektor ved gymnasiet og bur på Bø i Telemark.

Han fortel at ein av hans forfedre på Løland Torgeir Guttormsen var perlefiskar for danskedronninga fra 1759 til 1770, altså i 11 år. Da han slutta av i 1770 fikk han

des ham herved paa Forlangende sin Dimissien fra
samme Tieneste, og bliver han for Estertiden deel-
agtig udi de Friheder som andre af Kongelig Tien-
ste afskeedigede Undersaatter nyde.

Undal den 25 Junij 1855

M. Kierulf

Dette diplomet fikk Torgeir Guttormsen da han sluttet av som perlefisker i Audna

Onsdag 25 mai i år hadde vi eit stykke i Lindesnes om «perlefisket i Audnaelva». Vi har fått ein del reaksjonar frå lesarane om dette. Fleire synes det er ille at denne perlemuslingen er heilt utdødd i vassdraget, og foreslår å flytta hit ein del frå elver i Rogaland der denne vistnok ennå er å finna. Men dette vil nok vera til liten nytte så lenge kalkhaldet i vannet er så lite. Trulegerna PH verdien så låg i ytre delen av elva at det går mot grensa for det lakserogna og smångelen tåler. - Så perlemuslingene må nok avskrivast og feiast over til historia. Men historia er vi vist ikkje ferdig med. Det er ein som kan fortelja at presten Kjerulf i Valle i Sør Audnedal var fadder til dotter til ein prest oppe i Vigmostad og som fadder-gåva gav han ein ring med ei ekte Undalsperla.

Presten oppe i Vigmostad heitte Andreas Hauge og var son til Hans Nilsen Hauge den kjende lekpredikanten. Dottera som var til dåpen heitte Gustava. Frå ei dame i Kristiansand S har vi fenge tilsendt ei avskrift av dette brevet som presten i Sør Audnedal sendte i 1855.

«S. Undals Prestegaard 1855
Til Gustava Hauge.

Jeg skriver til dig i din barnlige Alder, da du endnu ikke kan læse; men jeg har det Haab til Gud, at du skal blive stor og saaledes engang læse, hvad jeg her skriver. - I forbindelse med denne min Skrivelse fremsender jeg en liden Fadder-gave, en Ring, som jeg jo gjerne ønskede kunde været smukkere. Ved at betragte den vil du erfare, at den har en inskription, Gal. 3,27, der taler til dig om, at du er døbt til Christum Jesum, iført dig Jesum. Hvad dette vil sige at iføre dig Jesum, vil din kjære Fader nærmere forklare dig. I denne ring har jeg ladet indfatte en perle, der er fisket i Undal. Denne Perle vil da minde dig om Undal og saaledes ogsaa om Vigmostad, hvor der ogsaa er et lidet Perlefiske, og hvor din Fader har virket som Prest, hvor du er født, og dine første Barndomsaar henrandt. Denne Perle vil da bringe dig til at bede til Gud, at han vil velsigne dette Sted og fremfor alt sende Lærere der, som forkynder Guds Ord med Kraft, at ret mange af dem, der er født der ogsaa maa blive aandelig født af Gud. - Denne Perle vil ogsaa kunne tale til dig om Himmeriges Rige, hvorefter

vi alle skulle stunde, da Jesus sammenligner Himmeriges Rige med en Perle, Math. 13. Lev nu altid vel, kjære Gustava, og bed for mig og alle mine kjære, at vi altid tro maa være, og, om vi end her adskilles, engang samles i Guds Rige, hvor der er Retfærdighed, Fred og glæde. Rom. 14, 17.

Dit Daabsvidne

M. Kierulf.»

Så har vi fenge eit brev frå ein utflytta Vigmostadmann Georg Løland som er lektor ved gymnasiet og bur på Bø i Telemark.

Han fortel at ein av hans forfedre på Løland Torgeir Guttormsen var perlefiskar for danskedronninga fra 1759 til 1770, altså i 11 år. Då han slutta av i 1770 fikk han dimisjonsseddel underskriven av sjølvaste futon.

Fyrste gongen perlefisket er nemnd i skriftlege kjelder er i tingboka for Foss tingstad i Sør Audnedal år 1684. Desse karane var stemd til tinget og klaga for ulovleg perlefiske. Per og Tore Spilling frå Spilling. Børu Torkilsen, Børu Torjeson og Halje Torkelsen alle frå Løland. Vidare Per, Erik Odd og Anen Tryland. Men alle forsvara seg så godt at dei vart frikjende.

T.T.